

*

Čuden pesnik.

Pred dnevi je bilo čitati v Parizu o tej le poroki: Zenin je bil na osem let ječe obsojeni vlomilec, katerega so pripeljali k poroki vklenjenega in močno zastraženega. Koj po poroki so prepekljali mladega moža zopet v kaznilnico. Nevesta je bila hčerka zelo premožnega veletrgovca.

Še bolj čudna je

predzgodovina te poroke.

Mladi mož je večkratni zločinec in sin plemenitih staršev ter nadebudni pisatelj, ki je zašel na kriva pota baš radi pisateljskega talenta. Ta mož je kavalirski vlomilec Franc Roche, ki je star komaj 25 let, a je že prebil nekaj let med štirimi stenami zaporne celice. Rochejevi predniki so se posvečali skozi cele rodove mornariški službi in tudi Franc je bil odločen za ta poklic. Vendar je kazal že kot otrok očitno pesniško nadarjenost. Že kot gimnazijec je pesnil za časopisje in njegovi odlični starši so ga pustili študirati na sloviti pariški visoki šoli. Vseučilišče ni bilo po volji pustolovsko razpoloženemu mladeniču. Padel je pri skušnjah, pridobil si je z zvezkom svojih pesmi nagrado in veljal za modernega francoskega pesnika.

Franc se ni zadovoljil z lavorikami na poštemem slovstvenem polju. Kar vleklo ga je z vso silo h kriminalnim romanom. Ko je razpisalo veliko francosko založništvo posebno nagrado onemu, ki bi spisal najboljšo kriminalno delo, se je odločil tedaj 17 letni Franc za tekmovanje. Te naloge se je lotil tako resno, da se se spustil v proučevanje zločinstva, da bi prepletel svoje delo z istinitimi doživljaji ter opazovanji med pariškimi zločinci.

Iz talentiranega pesnika je postal ravno tako nadarjen vlomilec,

ki je prepustil pesniški fantaziji proste vajeti.

Franc Roche je postal vodja zločinske bande. Istočasno je nadaljeval književno delo. Veliko prahu je vzbudila v Parizu vest, ko so zasačili mladega pisatelja pred šestimi leti pri zločinu in ga je vtaknila policija pod ključ. Od tega slučaja naprej se vleče tudi Francova ljubezenska zadeva. ki je končala s poroko. Tolovajski poglavar je vdrl v noči na čelu tovarišev v vilo v Saint Germainu pri Parizu, ki je last bogatega trgovca Le Moilla. Od trgovčeve družine je bila doma le 18 letna hčerka Edita. Deklica je začela po vlovu kričati in je pripomogla policiji do aretacije lopovov. Francu je tako ugajala Editina neustrašenost, da se je v njo smrtno zaljubil in jo obsipal z ljubezenskimi pismi iz ječe. Zagotovitve ljubezni so zadele pri mladi Editi na odmev. Ko jej je mladi tolovaj obljubil, da bo spremenil njej na ljubo temeljito svoje življenje, ga je čakala že kot nevesta pred vrati kaznilnice, kjer je prebil tedaj dve leti. Vpliv dekle je Franca spreobrnil mimogrede. Ko ga je Edita zapustila za nekaj mesecev, da bi se peljala s svojo družino, ki je bila odločno proti tej ljubezni, v Švico, je ustanovil ter organiziral Franc v Luksemburgu novo tolovajsko bando, vznemirjal z njo celo tamošnjo okolico, dokler ga niso slednjič vendar le izsledili in mu prisodili osem let ječe. Kljub temu mu je ostala nevesta zvesta in je dokazala te dni svojo zvestobo s tem, da je sklenila s tolovajskim poglavarjem zakonsko zvezo.

*

Sreča je tudi nesreča.

Zadeti glavni dobitek, je srčna želja vseh onih milijonov, katerih usoda ni ovenčala z vencem denarne sreče. Postati deležen glavnega dobitka nikakor ne pomenja vsikdar sreče. — Pridružijo se lahko okolščine, ki rodijo iz nepričakovane sreče ravno tako nepričakovano nesrečo. V tolažbo onim, ki še niso zadeli glavnega do-



10004/4

bitka, hočemo navesti nekaj vzgledov, kjer je bil glavni dobitek vzrok nesreče:

Lansko leto se je dogodil tak žalosten slučaj v pokrajini ob Reni v Nemčiji. Nižji nastavljenec je zadel sto tisoč mark. Od sreče posijani je bival v vasi in je zvedel za zadetje iz časopisa. Skraja ni zaupal nenadni sreči in je sklenil, se takoj podati v Mainz k podjetniku loterije, da bi se prepričal tamkaj iz uradnih izvlečkov o istinitosti svojega dobitka. Ni imel toliko denarja pri sebi, da bi se bil lahko peljal po železnici. Sedel je na kolo in odbrzel proti Maincu. Med vožnjo so se mu podile po glavi najlepše sanje, kako si bo uredil bodočnost. Gledal je pred seboj prihodnje življenje, videl najbolj drzne sanje uresničene in je bil srečen, nepopisno srečen. V razburjenju pa ni pazil na cesto. In tako se je zgodilo, da je treščil malo pred Maincom ob avtomobil. Dobil je tako težke poškodbe, da je par ur nato umrl.

Pred dvema leti je živel v Budimpešti majhen trgovec, ki je bil tudi hišni posestnik. Trgovina je šla zelo slabo. Sklenil je, da si bo zboljšal življenski položaj z zavarovalno goljufijo. Zavaroval je trgovino ter hišo proti požaru in je postal sam požigalec.

DR. O. ILAUNIG:

41

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Dne 29. aprila ob sedmih zvečer sta se Zrinjski in Frankopan kratko, a ginljivo poslovlila drug od drugega. Zrinjski je nato pisal svoji soprogji pismo v hrvaščini, ki ga ji je prinesel pozneje baron Lillienberg v ječo na Schlossberg.

Prihodnje jutro so bila vsa tri mestna vrata zaprta; meščani so stali v štirih četah oboroženi; na drugem dvorišču pa je bil postavljen morilni oder.

Grof Peter Zrinjski in njegov nesrečni tovariš Frankopan sta se udeležila ob osmih zjutraj zadnje sv. maše. Kmalu nato sta vstopila prisednika Mihael Markl ter Ivan Grubel v celico grofa Zrinjskega ter ga pozvala, naj nastopi zadnjo pot. Nesrečnež ni v zadnjih treh dneh nič zavžil in so ga morali okrepčati, toda pogumno je šel za mušketirji v prvo dvorišče. Še enkrat se mu je naznanilo, da sta on in sin izbrisana iz seznama plemenitaških stanov.

Mestni sodnik je prelomil palico, vrata so se odprla in videl se je morilni oder.

Grofa Zrinjskega je spremljal na zadnji poti s solznimi očmi njegov zvesti strežaj. Grof je slekel jopič ter ga izročil strežaju, ki mu je odprl dragocen telovnik, okrašen z zlatimi gumbi, mu vzravnal lase ter nazadnje zavezal oči z robcem, pretkanim z zlatimi nitmi.

Obsojeni je vzkliknil z močnim glasom: »Gospod, v tvoje roke izročim svojo dušo« in krvnikov meč se je zabliskal, toda še le z drugim udarcem je končal ponosnemu Zrinjskemu življenje.

Fran Frankopan je šel isto pot skozi druga vrata v drugo dvorišče orožarne. Spregovoril je nekaj latinskih besed na ljudi, ki so stali iz radovednosti na mestnem zidu ter gledali. Pomen teh besed je bil: Ogibajte se proklete častihlepnosti.

Njegov strežaj Bernardino mu je slekel jopič, nato je grof sedel na stol z vzklikom: »Jezus in Marija!« Še le po tretjem udarcu je odletela glava.

Trupla grofov Zrinjskega in Frankopana so pripeljali pod vodstvom stotnika Ehra na pokopališče kapelice sv. Mihaela, kjer so jih tudi pokopali. Pozneje so napravili na steno farne cer-

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
o Mariboru, Koroška c. 5

Ogenj so pravočasno opazili ter ga pogasili. Dognali so, da gre za požig in trgovca so zaprli kot osumljenega krivca. Pod težo dokazov je priznal in je pričakoval v preiskovalnem zaporu obsodbe. Napočil je dan obravnave. Trgovcu so prisodili dve leti ječe in on se je zadovoljil z obsodbo. Koj drugi dan za tem je bil izžreban glavni dobitek ogrske državne klasne loterije v znesku 500.000 pengov in dobitke je padel na številko 88.970. Četrtna srečka je bila v posesti na dve leti obsojenega trgovca. Obvestili so ga o veliki sreči, ki ga je objela. Usoda je šla svojo pot. Kot beraško ubog ter uničen bi še bil prenesel 2 letno ječo. V posesti 100.000 pengov mu je postalo čepenje v zaporni celici neznošno in se je obesil.

Velika srečka pa lahko prizadene še tudi kako drugo večjo nesrečo. Na Dunaju je zadela glavni dobitke zelo lepa, a ko cerkvena miš revna deklina, ki je bila zaročena. Njen ženin, po poklicu elektrotehnik, je ljubil svojo zaročenko iz polnega srca. Tudi ona je bila zaljubljena vanj. Ko je naenkrat zadela toliko denarja, se jej je zdel zakon nemogoč. Zapustila je zaročenca in se odpeljala s svojo materjo na morje. Tamkaj je zvedela, da si je njen elektrotehnik iz žalosti ter obupa sam vzela življenje. Tudi v njej je oživela stara ljubezen. Začutila je, da bi jej bilo življenje brez zaročenca neznošna muka ter očitek in je izvršila tudi ona samomor.

*

Iznajdljivost ameriških tihofapcev.

V Kenville v ameriških Združenih državah je vzbudil pred leti posebno pozornost zamorec Pryor James, ki je prerokoval svetu vesoljni potop. Organizirala se je verska ločina, koje vodja je bil ta črnc, ki se je pripravljala s polno paro na konec sveta.

Pred približno enim letom je prišlo

Pryorju Jamesu na um, da bi si zgradil Noetovo barko, da bi lahko preživel z nekaj najbolj zvestimi strahote vesoljnega potopa. Njegovi oboževalci so mu dali obilna sredstva na razpolago tako, da je bila Noetova barka prav kmalu gotova. Ladja je počivala na prostem polju ter čakala na izbruh usodepolnih naličev in na potop. Policija se skrajša niti zmenila ni za zadevo, ampak se je celo smejala čudnemu »svetniku«, ki je znal tako spretno živeti na stroške drugih. S časom jej je pa le postalo to vedno prihajanje in odhajanje od Noetove barke sumljivo. Pred nekaj dnevi je bilo odposlanih v barko par policajev, da bi se prepričali, kaj se prav za prav tamkaj godi. Sodí, katere so valjali v barko in zopet iz nje na tovrstne avtomobile, očitvidno niso imeli nobenega opravka z grozečim potopom. Ko so vprašali zamorca, kaj bi naj bilo v teh sodih, se je odrezal, da je smola za mašenje špranj na barki. Ko pa je udrila policija nepričakovano v barko, je odkrila tamkaj vesoljni potop, vendar ne iz vode, ampak iz piva, ker Pryor James je bil zgradil v Noetovi barki udobno pivovarno.

Prerok vesoljnega potopa ni bil navzoč v barki, ko jo je obiskala policija, ampak se je mudil v svoji hiši. In ko so ga hoteli aretirati na stanovanju, se je zabarikadiriral v hiši, ki je zgedala kakor kaka trdnjava. Branil se je z najzvestejšimi, ki niso hoteli nič znati o nedovoljenem stanju barke in policija je bila primorana zamorčevu trdnjavo prisiliti k predaji z oblego. Ko je postreljal Pryor James vse naboje, se je prikazal iz utrjenega stana. Ubila ga je prva krogla iz policijskega revolverja. Moderno Noetovo barko so zaplenili.

Gospodinj, ne delajte dragih poskusov z različnimi sredstvi, ki jih ne poznate, pač pa perite dosledno le s terpentinovim milom »Gazela«. To milo, ki se odlikuje po izrednih vrlinah, ne odpove nikdar.



Gospodarska obvestila.

Borove štuke za korita, late, krajnike, škodle (kindel) za streho in vsake debelosti rezan les prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Vinske soče različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 23.

PODELJEVANJE PODPOR SADJARJEM.

Kraljeva banska uprava dravske banovine je izdala naslednja navodila o podeljevanju podpor za sadjarske nabavke in zgradbe: 1. Kraljevska banska uprava podeljuje v višini razpoložljivih sredstev javnim ustanovam, korporacijam in zasebnikom podpore za nabavo razne sadjarske opreme in za napravo sadjarskih zgradb, kjer je to za napredek sadnega gospodarstva potrebno. 2. Dejansko potrebo in korist ugotovi referent za sadjarstvo ali sreski kmetijski referent, oziroma od kraljevske banske uprave pooblaščen strokovnjak. 3. V posameznih krajih imajo korporacije prednost za podporo pred privatniki. 4. Privatnikom se daje podpora le za vzorne naprave kot vzornim sadnim gospodarjem. 5. Podpora se izplača proti ugotovitvi, da je nabavka res izvršena tako, da odgovarja namenu. 6. Višina podpore se izmerja v iznosu do ene tretjine celokupnih dokazanih nabavnih stroškov. 7. Potrjena izdaja v gornje namene ali dobavitelj ali županstvo in nato po potrebi nabavke, oziroma zgradbo oceni referent za sadjarstvo pri kraljevski banski upravi, ali pristojni sreski kmetijski referent, oziroma od kraljevske banske uprave pooblaščen strokovnjak. 8. Zasebnik, ki je deležen podpore, se mora pred prejemom podpore zavezati, da bo stavil na razpolago opremo, oziroma zgradbe tudi sosedom proti primerni odškodnini in njihovemu jamstvu za odškodnino za morebitno poškodbo predmetov.

Zaveza se glasi: Podpisani (ime in priimek, poklic) ... iz (kraj, hišna številka) ... občina (ime občine) ... pošta (ime pošte) ... srez (ime sreza) ... potrjujem prejem pravilnika o podeljevanju podpor za sadjarske nabavke in zgradbe in se zavezujem, da bom dal na razpolago s podporo kraljevske banske uprave dravske banovine

Vsak mesec

Din 13-

bo plačal vsak kdor hoče brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jegen in zimo izhajali vsak mesec en velezanimiv zvezek

po Din 13-



Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška 3

kve nagrobni spomenik z latinskim napisom te vsebine:

»Pod tem gričem počiyata grof Peter Zrinjski, hrvatski ban, in obmejni grof Fran Frankopan, zadnji svojega rodu, ki sta, ker je slepec slepeca vodil, padla oba v to jamo.«

Zaloigra v Dunajskem Novem mestu je bila končana.

Cesar Leopold se je odpeljal ta dan na grad Laksenburg ter je bil obdan od močne telesne straže, ker so se bali kakega zavratnega napada.

Vladar je v zadevi zarotnikov izprva odlašal z odločitvijo, ko pa se je odločil, je ravnal naglo.

Posebno ni mogel pozabiti, da ga je prevaril grof Nadasdy.

»Kako je naš vse goljufal,« je pisal grofu Pötting v Madrid, »če tudi nisem srdit, vendar moram rabiti v tem slučaju silo.«

Cesar je bil resnobelega obraza, gledal je mrko pred se, z nikomur ni govoril. Vse je bilo tiho okoli njega, nobenega veselja. Ljubil je samoto, kakor tudi cesarica Margareta, ki je bila španska princesinja.

Cesarja so navdajale težke misli. Vedel je, da se je izvršila danes smrtna obsodba nad dve-

ma najmočnejšima magnatoma. Zakaj se je moralo to zgoditi, se je vprašal.

Si li imel pravico do tega? Ali niso tudi oni smeli zahtevati, da samostojno vladajo svojim narodom? Kdo ti je dal pravico, da držiš podjarmljene druge narode ter da vladaš tujerodnemu ljudstvu? In če si njihov vladar, ali je bilo tvoje ravnanje takšno, da bi se moglo govoriti o pravičnem vladanju?

Ni li prišel grof Zrinjski na Dunaj se pritožiti, da tepta vlada pravice ogrskega in hrvatskega naroda?

Ali ga je poslušal?

O, ne, poslal je kot odgovor pod poveljstvom grofa Herbersteina, torej Nemca, dvoru vdano vojaštvo, ki je Ogrsko opustošilo, kradlo, plenilo ter trpinčilo ljudi z najgrozovitejšimi mukami.

Naravno je, da ljudje tega niso mogli dalje prenašati. Ali se je čuditi, da so vstali voditelji ter rekli: »Kdor naših pravic ne spoštuje, je zgubil pravico nad nami vladati.«

Ali ni obljubil spoštovati pravice Ogrov in Hrvatov? Kako je držal obljubo? Ni li ga celo nadškof Szelepesenyi opominjal, da je ostala večina Ogrov zvesta le pod pogojem, da se drži tudi cesar zakonov?

v Ljubljani nabavljeni predmet (ime predmeta, oziramo zgradbe) . . . proti primerni odškodnini tudi sosedom, če mi obenem jamčijo za odškodnino za morebitno večjo poškodbo predmeta. V slučaju spora odloča o višini odškodnine občinski kmetijski odbor.

Trgatev.

Čas splošne trgateve je pred durmi. V kratkem bodo oživel prijazni grički naših goric in čez nekaj dni bo spet zavladala mrtvaška tišina. Istočasno bodo številni klopotci vzeli slovo s svojo turobno melodijo.

Pri tej priliki se nehote spomnimo dneva svete Terezije kot starega termina trgateve, za katerega se žal nekateri vinogradniki v zadnjih letih le malo zmenijo. Temu je vzrok bodisi pičila rodnost žlahtne trte, bodisi neugodne vremenske prilike, bodisi tatvine in ptičja nadlega. Navedeni slučajji dajejo mnogim povod, da se odločijo za predčasno trgatev. Najdejo se pa tudi »nazadnjaki«, ki se ne pustijo zapeljati po »naprednjakih«, temveč odlašajo s trgatvijo, dokler se da. Posledice obojih so seveda povsem naravne. Naprednjaki navadno potem trdijo, da pijejo tako vino, kakršno jim je Bog dal, nazadnjaki pa pravijo, da prodajajo in poleg tega še srkajo zlato kapljico, ki so jo sami pridelali. Težko je presoditi, kateri imajo prav.

Najsi gre za izvedbo rane ali pozne trgateve, povsod je skrbeti, da se delo čim vestnejše opravi. Predvsem je gledati na snago in hitro predelavo grozdja, zlasti pri toplem vremenu. Slabe posledice nesnage in počasnega dela se pokažejo pozneje v mnogih boleznih in napakah vina, kot so cik, počrneje, duh po plesni, okus po starini, po lesu itd. To nam pričajo naši vinorodni kraji na jugu, kjer je snaga in način predelave grozdja na zelo nizki stopnji in kjer so tudi bolna in pokvarjena vina nekaj vsakdanjega. Radi tega je vse priprave za trgatev in predelavo grozdja pred uporabo temeljito očistiti.

Za dosego čim boljše kvalitete vina

se nadalje priporoča naslednje postopanje: V sortiranih vinogradih naj se loči grozdje po sortah, ker po sortnih vinih je veliko povpraševanje. Pri trgatvi sami je po možnosti ločiti gnilo od zdravega, črnino od belega. Posebno važno je, da se ne meša med domače grozdje šmarnica; zakaj taka mešanica mošta, oziroma vina se sme prodajati do leta 1932 le pod imenom šmarnica (zakon o vinu!). Nabrano grozdje je čim prej zmastiti in sprešati. Ponekod, kjer nimajo grozdnih mlinov, grozdje v koritu preše pohodijo, kar seveda ni posebno apetitno. Ne zrele, trde, torej kisle jagode se pa pri tem načinu ne zmastijo, kar je vsekakor v prid kvaliteti vina. Prešanje drozge je vršiti naglo, da se prepreči cikanje.

Pripravljene sode, katere polnimo z moštom, je prej rahlo zažveplati. Za rahlo žveplanje enega polovnjaka zadostuje en azbestni trak. Rahlo žveplanje ima namen oslabiti manj odporne, torej manj vredne in škodljive glice in s tem dati nadmoč pravim in odpornim vinskim kvasninam. To je posebno važno pri moštih od gnilega grozdja. Močnega žveplanja se poslužujemo pri izsluzenju mošta. Izsluzenje je ločitev drož (kvasnic) iz svežega mošta, katerega se po pretakanju prevre z dodatkom umetno prirejenega kvasnega mošta. Kdor ne namerava izsluziti, naj ne žvepla močno ali srednje močno, ker tak mošt nikoli ne prevre popolnoma, temveč se navadno v toplem poletju pokvari. — N. J.

*

O povračilu škode, ki jo povzroča divjačina v loviščih.

Neki dopisnik nam poroča sledeče: Pri nas dela divjačina mnogo škode. Zakupnik lova je graščak, ki je navadno odsoten. Če se obrnemo na njegove uslužbenke, nas napotijo vedno h go-

spodu graščaku na morje. Prosim, pojasnite v Slov. Gospodarju, kaj naj storimo v takih slučajih, oziroma kam se naj obrnemo.

Odgovor! Pri nas so še vedno v veljavi lovski zakoni, ki so jih svojočasno sklenili posamezni deželni zbori. Za kraje, ki so spadali do prevrata pod vojvodino Štajersko, je v veljavi lovski zakon za bivšo vojvodino Štajersko z dne 21. septembra 1906 dež. zak. št. 5. iz leta 1907. Glede povračila škode, ki jo povzročajo ali lovci ali pa lovske živali na zemljiščih in na poljskih pridelkih, velja kot pravilo, da je za povračilo te škode odgovoren vsakokratni lovski upravičenec.

Ako se stranke ne morejo sporazumeti radi višine in povračila lovske odškodnine, odloča posebno razsodišče po določilih paragrafov 78 do 92 štajerskega lovskega zakona. Razsodišče obstoji iz načelnika, oziroma njegovega namestnika ter dveh razsodnikov. Načelnika in njegovega namestnika imenuje sresko načelstvo po zaslšanju prizadetih občin in lovskih upravičencev za čas, dokler traja zakupna doba. Načelniki in namestniki takih razsodišč smejo biti samo neporečeni in nepristranski možje, ki so izkušeni v kmetijskih, gozdarskih in lovskih zadevah. Sresko načelstvo mora ob početku zakupne dobe obvestiti pristojne občinske urade in jim sporočiti, kdo je načelnik ali namestnik lovskega razsodišča za dotični lovski okoliš.

Kdor hoče uveljaviti lovske odškodnine, mora prijaviti svoj odškodninski zahtevek pristojnemu načelniku razsodišča ob času, ko se škoda še lahko ugotovi, ker bi sicer ta zahtevek ugasnil. Ako pa je mogoče ugotoviti škodo na žitu in drugih poljskih pridelkih še le ob času žetve, je treba prijaviti samo poškodbo, dočim se višina škode in višina odškodninskega zahtevka ugotovi še le ob času žetve, oziroma ko je taka ugotovitev mogoča.

Načelnik razsodišča mora o vsakokratnem zahtevku na povračilo lov-

All je torej kazen pravična, če sta se uprla dva velikaša, ker on — cesar — ni držal svojih, pod prisego danih obljub? Ona dva sta prejela kazni. Kaj pa on, ali ni tudi on sam kaznjiv, ker ni spoštljivo pogodbene? In njega ne zadene kazni, one pa!

To naj bo pravica?

Te in enake misli niso hotele cesarju Leopoldu iz glave. Dvignil se je z mehkega sedeža ter hodil nemirno po sobi gor in dol.

Odbila je enajsta ura. Vstopil je strežaj, ki je naznanil, da čaka v predsobi baron Lilienberg. Cesar komaj vidno nagne glavo v znamenje, da je vstop dovoljen.

Baron Lilienberg je vstopil, se globoko priklonil ter v kratkem poročal o izvršitvi smrtnih obsodb v Dunajskem Novem mestu. Zaključil je svoje poročilo z besedami: »Vaše Veličanstvo, v vsej ponižnosti javim: pravici je zadoščeno.«

Cesar je gledal zamišljeno pred se, na obrazu se mu je pokazala bledoba, prinašalca te vesti niti ni pogledal. Še le čez nekaj časa, kakor bi se še le sedaj spomnil, da je njegov dvornik še navzoč, je dal z roko rahlo znamenje, da je odslavljen. Skoraj neslišno se je odstranil baron Lilienberg, cesar je ostal zopet sam.

Takratna pravica je zahtevala še četrto žrtev.

Na Schlossbergu v Gradcu je sedel grof Erzem Tatenbah v negotovosti in vendar upajoč, da se še vse dobro steče. Zanj je delala prezirana in vendar zvesta ljubezen. Ana Terezija Tatenbah, najplemenitejša gospa in skrbna mati, je storila vse, da reši svojega soproga.

Grofica Tatenbah se je drugi dan potem, ko je bil odveden njen soproga v ječo, vrnila iz Dunaja v Gradec, da bi tam stanovala.

Ni ji ostalo dolgo prikrito, kaj se je medtem zgodilo. Na objokanih obrazih služiteljev je takoj spoznala, da se je zgodilo zlo.

Ko je slišala iz ust zvestega strežaja Tarrodyja, da je njen soproga na Schlossbergu, je bolestno vzkliknila ter se zgrudila nezavestna na tla. Še le po daljšem času se je zavedla, toda bila je še vedno kakor v omotici. Misel, da je njen soproga zaprt, jo je popolnoma potrla.

»Zgodilo se je torej to, cesar sem se vedno hala. Zaman sem ga svärila, zaman prošila, drvel je v svojo nesrečo, in zdaj se odloči njegova usoda. O Bog, zakaj me tako kaznuješ? Toda ne, no-

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskovine v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 219



ske škode takoj obvestiti lovskega upravičenca ali njegovega nameščenca ter mora povabiti tožitelja in lovskega upravičenca k spravnemu poskusu. Ako ni mogoče doseči poravnave, pozove načelnik razsodišča prizadeti stranki, da imenujeta vsaka po enega člana razsodišča, obenem pa naznani kraj in čas prihodnje razprave.

Stranke se lahko udeležijo te razprave; ako ne pridejo k razpravi, se razpravlja brez njih.

Ako ena ali druga stranka ne imenuje člana razsodišča, je načelnik upravičen uradoma in brez predloga imenovati člane razsodišča.

Razsodišče razpravlja in odloča po svobodnem preudarku, vendar samo v okvirju predlogov, ki so jih stavile stranke. Pri razpravi poskuša načelnik razsodišča doseči najprej sporazum glede povračila škode in stroškov postopanja. Ako se ta sporazum izjalovi, mora razsodišče na podlagi potrebnih krajevnih poizvedb odločiti o sledečih točkah:

1. Ali je škoda nastala po divjačini, oziroma ob priliki izvrševanja lova;

2. v kolikor so utemeljene navedbe strank glede višine škode;

3. o odškodninskem zahtevku in povračilu stroškov.

Ako pa je mogoče ugotoviti dejansko škodo še le ob času žetve, se razprava preloži in mora tožitelj pravčasno staviti predlog, da se vrši cenitev in ugotovitev ob času žetve.

O vsakokratni razpravi sestavljene razsodišča je treba sestaviti zapisnik.

Protiv izreku razsodišča ni nadaljnje pritožbe na kako višjo instanco. Pač pa je mogoče izpodbijati izrek razsodišča v smislu paragrafa 595 c. p. r. s posebno tožbo pred rednim sodiščem.

To so bistvene določbe, ki urejujejo postopek o prijavah in o ugotovitvah lovske škode ter o lovskih razsodiščih.

Ako lovske razsodišče ne deluje, ima vsaka prizadeta stranka pravico vlo-

žiti pritožbo na pristojno sresko načelstvo.

Ker se pripravlja nov lovski zakon, bomo v eni izmed prihodnjih številik zavzeli stališče, v kateri meri bi bilo treba spremeniti dosedanji lovski zakon.

*

Rusija na lesnem trgu.

Zadnja leta stalno narašča izvoz lesa iz Rusije. Ta izvoz povzroča v občutljivi meri pritisk na cene lesa v Evropi. V kakšnem obsegu se dviga izvoz lesa iz Rusije, nam kaže naslednja statistika. Leta 1926 je Rusija izvozila 3,157.000 m³, naslednje leto 4,207.000, predlanskem 5,486.000, lani pa 7,890.000 m³. V štirih letih se je torej ruski izvoz lesa povečal za 150%. Te ogromne količine lesa, ki prihajajo v zadnjih letih na evropski trg, povzročajo občutne pretresljaje v evropskem lesnem gospodarstvu. Severne evropske izvozne države so morale letos pod pritiskom velikih ruskih pošiljk znatno skrajšati svoj izvoz. Cene pa so navzlic temu v zadnjih mesecih nadalje padle. Ruski izvoz gradbenega lesa v Nemčijo je lani dosegel že 415.000 ton nasproti 266.000, 198.000 in 95.000 v zadnjih treh letih, izvoz celuloznega lesa pa 577.000 ton nasproti 137.000 in 89.000 tonam v zadnjih dveh letih. Povečan izvoz ruskega lesa pa ni morda le začasni pojav, kakor se to pogosto tolmači, nasprotno je računati, da se bo še dvignil, ker še vedno zaostaja za predvojnimi izvozi. Na naša glavna izvozna tržišča ruski les zaenkrat še ne prihaja v pomembnejših količinah, vendar se pritisk ruskega izvoza v zvezi s slabim svetovnim gospodarskim stanjem posredno zrcali tudi na našem trgu v obliki zastoja kupčij in nizkih cen.

Molitve po maši z novim besedilom, kakor ga določa novi katekizem, so izšle v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena dosedanja.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 27. septembra so pripeljali šepharji na 33 vozeh 66 komadov zaklanih svinj, kmetje 11 voz krompirja, šest čebule, sedem zelja, dva kumarc, dva otave in en voz slama. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 27 Din, špeh 18 do 24, krompir 0.75 do 1.50, čebulo 1.50 do 3, zelje 1 do 4, kumarc 0.50 do 1 Din. Otava po 70, slama pa po 50 Din. Pšenica 2.25, ječmen 1.50, oves 1, koruza 2, proso 3, fižol 2 do 2.50, grah 6 do 10 Din. Kokoš 30 do 45, piščanci 28 do 70, raca 20 do 30, gos 65 do 80, puran 65 do 85, domači zajec 10 do 40 Din. Česen 18, kislo zelje 5, kislja repa 2, buča 2 do 3, gobe 1 do 2.50, borovnice 1.50, brusnice 7 do 8, jabolka 2.50 do 6, hruške 6 do 10, slive 6 do 7, breskve 8 do 10, grozdje 6 do 10 Din. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 32 do 36, jajca 1.20 do 1.50, med 15 do 18 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na živinski sejem, dne 26. septembra je bilo prignanih 13 bikov, 152 volov, 337 krav in šest telet; skupaj 534 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile: debeli voli 1 kg žive teže od Din 8 do 9.50; poldebeli voli od Din 7 do 8.25; plemenski voli od Din 5.50 do 6.50; biki za klanje od Din 7 do 8.50; klavne krave debele od Din 6.75 do 8; plemenske krave od Din 5.50 do 6; krave klobasarice od Din 3.50 do 4.50; mlada živina od Din 7 do 8. Prodanih je bilo 307 komadov, in sicer za Avstrijo 15, za Italijo pa 13 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm, dne 26. septembra je bilo pripeljanih 329 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari od 80 do 100 Din; 7 do 9 tednov stari od 150 do 200 Din; 3 do 4 mesece stari od 250 do 300 Din; 5 do 7 mesecev stari od 420 do 500 Din; 8 do 10 mesecev stari od 580 do 680 Din; eno leto stari od 1000 do 1100 Din. 1 kg žive teže so prodajali po Din 11 do 13, 1 kg mrtve teže pa po Din 15 do 17. Prodanih je bilo 236 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 18 do 20 Din; volovsko meso II. vrste od 16 do 18 Din; meso od bikov, krav in telc od 14 do 16 Din; telečje meso I. vrste od 24 do 35 Din; telečje meso II. vrste od 16 do 24 Din; svinjsko meso od 15 do 18 Din.

Najcenejše urezavanje šip, kakor prirezavanje po meri, velika zaloga modernih okvirjev pri Ivan Klančnik, steklarna, Maribor, Slovenska ulica 15 (za Ljubljansko kreditno banko). 634

Šte naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelijski in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodiljaj iz misijonov »Mladostni navihanec« — postane redovnik in mlčne zgodbe za deca.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

čem grešiti zoper tvojo sveto voljo! Kakor je tvoja volja, tako se zgodi. Prosim te, daj mi moči, da morem vztrajati ter da ga rešim ne sebi, ampak njegovemu ljubemu sinu.»

Mali Anton, ki je ravnokar prišel v sobo, se je oklenil matere, videč, da je žalostna. Ni še vedel vsega, kaj se je zgodilo, slutil pa je, da se je očetju zgodilo nekaj hudega.

»Mamica, ne jokati, bodi vesela! Saj ljubi Bog naju ne zapusti. Atek bo prišel zopet domov ter bo ostal pri naju.«

Pokleknil je pred razpelom na steni, sklenil svoje nedolžne ročice ter iskreno molil.

Pogled na nedolžnega otroka, ki je tako iskreno molil, je grofico Tatenbahovo zopet okrepil.

Nehote je pozabila na mračne misli, ki so ji težile glavo in srce. Prešinila jo je neka tajna moč, nek notranji glas ji je rekel: Ne obupaj, še je mogoča rešitev.

In vstala je, kakor na novo poživljena. Stopila je k oknu ter se zamislila, kaj naj bi podvzela za rešitev, zdaj je bilo treba naglo delati. Vedela je, da njen soprog ni imel v Gradcu dosti prijateljev, grof Brenner je bil njegov nasprotnik in tudi drugi mu niso bili naklonjeni. Edini, ki

mu je bil pravi prijatelj, je baron Lillenberg, a ta je na Dunaju. O, ko bi imela koga, ki mu bi mogla povedati vse ter ga prositi, da potuje nujno na Dunaj! Čez nekaj časa bi tudi sama šla, ko uredi najnujnejše stvari.

Ko grofica tako premišlja, vstopi strežnica ter naznani, da je zunaj duhovnik, ki prosi, da bi ga milostljiva gospa grofica sprejela, ker ima z njo nujno govoriti.

Grofica se vzravna, nov up jo prešine, zato veli, da naj duhovnik vstopi. Ob enem ukaže strežnici, naj odvede malega Antona, da o vsem tem, kar se bo govorilo, ničesar ne sliši.

Nekaj trenutkov je minulo po izvršitvi tega povelja, ko je vstopil duhovnik velike, lepe postave, resnega obraza, ki je kazal notranjo dobrodušnost.

»O pater Emerik,« vzklikne grofica ter stopi vstopivšemu naproti, »vi pridete kakor angel, da me potolažite v moji veliki nesreči.«

Na duhovnikovem licu je bila resnost in izraz globokega sočutja.